

РЕШЕНИЕ

03 апрель 2026 ел Трудлюбово авылы

КАРАР

№17

**Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль
районыТрудлюбовоавыл жирлегендә бюджет процессы турында
Нигезләмә хакында**

Россия Федерациясе Бюджет кодексы, «Гавами хакимиятнең бердәм системасында жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2025 елның 20 мартындагы 33-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Беловка авыл жирлеге Уставы , Аксубай районы прокуратурасының 2026 елның 11 февралендәге 02-08-02-2026/Прдп16-26-20920004 протесты нигезендә Трудлюбово авыл жирлеге Советы КАРАРЫ:

1. Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районыТрудлюбовоавыл жирлегендә бюджет процессы турында Нигезләмәне яңа редакциядә (1 нче кушымта) расларга.
2. Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Трудлюбовоавыл жирлеге Советы « Трудлюбово авыл жирлегендә бюджет процессы турында Нигезләмә» 2011 елның 8 декабрдендәге 17 номерлы Карары (Трудлюбовоавыл жирлеге Советы№ 921.05.2014ел, № 7 15.10.2015ел карарлары редакциясендә)үз көчен югалткан дип танырга.
3. Әлеге карарны хокукый мәгълүмат порталында рәсми рәвештә бастырып чыгарырга: <http://pravo.tatarstan.ru> һәм Аксубай муниципаль районының рәсми сайтында <http://Aksubaevo.tatarstan/ru> урнаштырырга.
4. Әлеге карар үтәлешен контрольдә тотуны үземдә калдырам.
5. Әлеге карар рәсми басылып чыкканнан (халыкка житкерелгәннән) соң үз көченә керә.

Совет рәисе ,
ТР Аксубай муниципаль районы
Трудлюбово авыл жирлеге башлыгы

С.А.Тарасова

Кушымта № 1
Татарстан
Республикасы
Аксубай муниципаль
районы
Трудолюбовоавыл
жирлеге Советы
караына
03.04.2026ел №17

Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы
Трудолюбово авыл жирлегендә бюджет процессы турында
Нигезләмә

Өлеге Нигезләмә Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Трудолюбово авыл жирлеге бюджеты керемнәрен булдыру һәм чыгымнарын гамәлгә ашыру барышында бюджет хокук мөнәсәбәтләре субъектлары арасында барлыкка килә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләре проектын (алга таба – жирлек) бюджеты проектын төзү һәм карау, аны үтәүне тикшереп тору, бюджет исәбен алып бару, бюджет хисаплылыгын төзү, карау һәм раслау тәртибен билгели.

1 бүлек. Гомуми нигезләмәләр

Статья 1. Бюджет процессының хокукий нигезе

1. Өлеге Нигезләмә Россия Федерациясе Конституциясе, Татарстан Республикасы Конституциясе, Россия Федерациясе Бюджет кодексы (алга таба - РФ БК), Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, «Гавами хакимиятнең бердәм системасында жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2025 елның 20 мартындагы 33-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Жирлек уставы, Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы бюджет законнарының башка нормалары нигезендә эшләнгән.

2. Өлеге Нигезләмәдә кулланыла торган терминнар һәм төшенчәләр өлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән норматив актлардагы мәгънәсендә кулланыла.

3. Жирле үзидарә органнары авыл жирлекләре бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукий актларны үз компетенцияләре чикләрендә РФ БК нигезендә кабул итә.

Статья 2. Жирлек бюджеты турындагы карарның гамәлдә булу вакыты

1. Жирлек бюджеты турындагы карар 1 гыйнвардан үз көченә керә һәм, әгәр РФ БК һәм (яисә) Жирлек бюджеты турындагы карар белән башкасы каралмаган булса, финанс елының 31 декабренә кадәр гамәлдә була.

Финанс елы календарь елга туры килә һәм 1 гыйнвардан 31 декабрьгә кадәр дәвам итә.

2. Жирлек бюджеты турындагы карар билгеләнгән тәртиптә имзаланганнан соң 10 көннән дә соңга калмыйча рәсми рәвештә басылып чыгарга тиеш.

3. Жирлектә бюджет процессын мәғлүмати тәэмин итү дәүләт һәм муниципаль (иҗтимағый) финанслар белән идарә итү өлкәсендә дәүләт һәм муниципаль мәғлүмат системаларын куллану юлы белән Россия Федерациясе БК таләпләре нигезендә гамәлгә ашырыла

Статья 3. Бюджетные полномочия Поселения

Статья 3. Жирлекнең бюджет вәкаләтләре.

1. Жирлекнең бюджет вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

-жирле бюджет проектын төзү һәм карау, жирле бюджетны раслау һәм үтәү, аның үтәлешен тикшереп тору һәм жирле бюджет үтәлеше турындагы хисапны раслау тәртибен билгеләү;

-жирле бюджет проектын төзү һәм карау, жирле бюджетны раслау һәм үтәү, аның үтәлешен тикшереп торуну гамәлгә ашыру, жирле бюджет үтәлеше турында хисап төзү һәм раслау;

-жирлекнең чыгым йөкләмәләрен билгеләү һәм үтәү;

-жирлек бюджетыннан бюджетара трансфертлар бирү тәртибен билгеләү, жирлек бюджетыннан бюджетара трансфертлар бирү;

-муниципаль бурычларны гамәлгә ашыру, муниципаль гарантияләр бирү, бюджет кредитлары бирү, муниципаль бурыч белән идарә итү һәм муниципаль активлар белән идарә итү;

Россия Федерациясе бюджет классификациясен куллану тәртибен жирле бюджетка караган өлешендә билгеләү, детальләштерү һәм билгеләү;

РФ БК тарафыннан жирле үзидарә органнарының бюджет вәкаләтләренә кертелгән башка бюджет вәкаләтләре.

2. Жирлекләрнең жирле үзидарә органнары, әлеге статьяның 1 пунктында санап үтелгән вәкаләтләр белән беррәттән, РФ БК нигезендә жирлек территориясе составына керүче аерым торак пунктларның, муниципаль берәмлекләр булмаган башка территорияләрнең керемнәре һәм чыгымнары сметаларын төзү, раслау һәм үтәү тәртибен билгеләү буенча бюджет вәкаләтләрен дә гамәлгә ашыралар.

Статья 4. Жирлек бюджетының хокукий рәвеше

1. Жирлекнең үз бюджеты бар.

2. Жирлек бюджеты Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Трудюлобово авыл жирлегенә Советы (алга таба - жирлек Советы) карары рәвешендә эшләнә һәм раслана.

3. Жирлек бюджеты муниципаль берәмлекнең чыгым йөкләмәләрен үтәү өчен каралган.

Жирле үзидарә органнары тарафыннан жирлекнең чыгым йөкләмәләрен үтәү өчен акчаларны белем бирүнең һәм тотунуның башка рәвешләреннән файдалану рәхсәт ителми.

4. Жирлек бюджетында Россия Федерациясенәң бюджет классификациясе нигезендә жирле үзидарә органнары тарафыннан жирле

Статья 5. Доходы бюджета Поселения

әһәмияттәге мәсьәләләр буенча вәкаләтләрне гамәлгә ашыруга бәйлә рәвештә барлыкка килә торган жирлекнең чыгым йөкләмәләрен һәм аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан субвенцияләр исәбеннән башкарыла торган жирлекнең чыгым йөкләмәләрен үтәүгә юнәлдерелә торган акчалар аерым карала.

5. Жирлек бюджетының состав өлеше сыйфатында аерым торак пунктларның, муниципаль берәмлекләр булмаган башка территорияләрнең керемнәре һәм чыгымнары сметалары каралырга мөмкин.

Статья 5. Жирлек бюджеты керемнәре

Жирлек бюджеты керемнәре Россия Федерациясе Бюджет законнары, салымнар һәм җыямнар турындагы законнар һәм башка мәҗбүри түләүләр турындагы законнар нигезендә төзелә.

Статья 6. Жирлек бюджеты чыгымнары

Жирлек бюджеты чыгымнарын формалаштыру Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары, муниципаль хокукый актлар, халыкара һәм башка шартнамәләр һәм килешүләр нигезендә чираттагы финанс елында һәм план чорында жирлек бюджеты акчалары исәбеннән үтәләргә тиешле федераль дәүләт хакимияте органнары, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары һәм жирле үзидарә органнары вәкаләтләрен Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән чикләүләр белән бәйлә чыгым йөкләмәләре нигезендә гамәлгә ашырыла..

Статья 7 . Жирлекнең чыгым йөкләмәләре

1. Жирлекнең чыгым йөкләмәләре:

-жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча муниципаль хокукый актлар кабул итү һәм

федераль законнар нигезендә жирле үзидарә органнары хәл итәргә хокуклы булган башка мәсьәләләргә, шулай ук жирлек (жирлек исәменнән) тарафыннан әлегә мәсьәләләр буенча шартнамәләр (килешүләр) төзүгә.

-жирле үзидарә органнары үзләренә тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашырганда муниципаль хокукый актлар кабул итү;

-муниципаль казна учреждениеләре тарафыннан жирлек исәменнән шартнамәләр (килешүләр) төзү.

2. Жирлекнең әлегә статьяның 7.1 пунктының икенче һәм дүртенче абзацларында күрсәтелгән чыгым йөкләмәләре жирле үзидарә органнары тарафыннан мөстәкыйль билгеләнә һәм үз керемнәре һәм жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакалары исәбеннән үтәлә.

3. Жирлекнең әлегә статьяның 1 пунктындагы өченче абзацында күрсәтелгән чыгым йөкләмәләре РФ БК каралган тәртиптә Татарстан Республикасы бюджетыннан жирле бюджетларга бирелә торган субвенцияләр исәбеннән һәм чикләрендә үтәлә.

Статья 5. Доходы бюджета Поселения

4. Жирле үзидарә органнары үз финанс чаралары булганда гына (бюджетара трансфертлардан тыш) башка муниципаль берәмлекләрнең жирле үзидарә органнары, дәүләт хакимияте органнары компетенциясенә кертелмәгән мәсьәләләрне хәл итүгә бәйле һәм федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән үз компетенцияләреннән төшереп калдырылмаган чыгым йөкләмәләрен билгеләргә һәм үтәргә хокуклы.

Статья 8. Жирлектә бюджет процессы принциплары һәм этаплары

1. Жирлектә бюджет процессы РФ БК билгеләгән Россия Федерациясе бюджет системасы принципларына нигезләнә.

2. Жирлектә бюджет процессы төп этапларны үз эченә ала:

жирлек бюджеты проектын төзү;

жирлек бюджетын карау һәм раслау; жирлек бюджеты үтәләше; жирлек бюджеты үтәләшен тикшереп тору; бюджет исәбен гамәлгә ашыру;

бюджет хисабын төзү, тышкы тикшерү, карау һәм раслау.

2 бүлек. Бюджет процессында катнашучылар, бюджет процессында катнашучыларның бюджет вәкаләтләре

Статья 9. Жирлектә бюджет процессында катнашучылар

Жирлектә бюджет процессында катнашучылар була:

1) Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Трудолюбовоавыл жирлеге башлыгы (алга таба-жирлек башлыгы);

2) Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Трудолюбовоавыл жирлеге Советы (алга таба-жирлек Советы);

3) Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Трудолюбовоавыл жирлеге Башкарма комитеты (алга таба-жирлек башкарма комитеты);

4) жирлекнең ревизия комиссиясе (тышкы муниципаль финанс контроле органы);

5) жирлек Башкарма комитеты органы (вазыйфаи зат) (эчке муниципаль финанс контроле органы, финанс органы);

6) бюджет акчаларын баш бүлүчеләр (бүлүчеләр) ;

7) бюджет керемнәренең баш администраторлары (администраторлары)

;

8) бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының баш администраторлары (администраторлары) ;

9) бюджет акчаларын алучылар

Статья 10. Жирлек башлыгы бюджет вәкаләтләре.

Жирлек башлыгы:

1) финанс һәм бюджет мәсьәләләре буенча жирлек Советы кабул иткән муниципаль хокукый актларны жирлек уставында билгеләнгән тәртиптә имзалау һәм халыкка житкерә;

2) үзенә Россия Федерациясе бюджет законнарында, жирлек Уставында һәм жирлекнең башка муниципаль хокукый актларында беркетелгән башка вәкаләтләргә гамәлгә ашыра.

Статья 11. Жирлек Советы бюджет вәкаләтләре

Жирлек Советы:

1) жирлек бюджетын һәм аның үтөлеше турындагы еллык хисапны карый һәм раслый;

2) үз утырышларында жирлек бюджеты үтөлешенең аерым мәсьәләләрен карау барышында, жирлек Советы үткәрә торган тыңлаулар барышында һәм депутат гарызнамәләренә бәйле рәвештә тикшереп тора;

3) агымдагы елга жирлек бюджеты турындагы карарга үзгәрешләр һәм өстәмәләр керте;

4) Россия Федерациясенең Салымнар һәм җыемнар турындагы законнары нигезендә җирле салымнарны һәм җыемнарны билгели, үзгәртә һәм юкка чыгара;

5) җирле салымнар буенча салым ташламаларын, аларны куллану нигезләрен һәм тәртибен билгели;

6) бюджет үтәлешен тикшереп торучы органнарның хокукый статусын төзи һәм билгели

7) РФ БК, бюджет законнарының башка хокукый актлары, җирлек уставы һәм әлеге Нигезләмә нигезендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра

Статья 12. Җирлек Башкарма комитеты бюджет вәкаләтләре

1. Җирлек Башкарма Комитеты:

1) бюджет проектын төзүне тәмин итә һәм аны кирәкле документлар һәм материаллар белән бергә җирлек Советы раславына кертә;

2) Әгәр РФ БКда башкасы каралмаган булса, бюджетара трансфертларны бүлү методикасын һәм (яисә) бирү тәртибен эшли һәм раслый;

3) җирлек бюджеты үтәлешен һәм бюджет хисабын төзүне тәмин итә;

4) җирлек советын раслауга бюджет үтәлеше турында хисап тапшыра;

5) муниципаль бурыч белән идарә итүне тәмин итә;

6) муниципаль учреждениеләр тарафыннан муниципаль хезмәтләр күрсәтүгә (эшләр башкаруга) муниципаль задание булдыру тәртибен һәм муниципаль задание үтәлешен финанс белән тәмин итү тәртибен билгели;

7) РФ БК һәм (яисә) аның нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукый актларда билгеләнгән башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

2. Җирлек Башкарма комитетының җирле бюджетны төзүне һәм аның үтәлешен оештыручы органы (вазыйфаи заты) (алга таба - финанс органы).

Финанс органы:

1) җирлек бюджеты проектын төзи һәм аны җирлек Советына кертү өчен кирәкле документлар һәм материаллар белән тапшыра;

2) җирлек бюджеты үтәлешен оештыра;

3) бюджет хисабын төзү тәртибен билгели;

4) бюджет акчаларының баш администраторларына карата финанс менеджменты сыйфатына мониторинг үткәрә, аңа бюджет вәкаләтләрен үтәү сыйфаты, шулай ук муниципаль ихтыяҗларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр һәм хезмәт күрсәтүләр сатып алулар, активлар белән идарә итү сыйфаты мониторингы керә, ул үзе билгеләнгән тәртиптә;

5) РФ БК, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм (яисә) алар нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукий актлар белән билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

Финанс органы яисә башка вәкаләтле органнар ай саен Россия Федерациясә Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә җирлек бюджетының касса үтәләше турында хисап тәзиләр һәм тапшыралар.

Җирлекнең финанс органының аерым бюджет вәкаләтләре җирлек администрациясә һәм район администрациясә арасындагы килешү нигезендә муниципаль районның финанс органы тарафыннан гамәлгә ашырылырга мөмкин.

3. Җирлек башкарма комитеты органы (вазыйфаи заты) :

1) бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган, шул исәптән муниципаль учреждениеләрнең бухгалтерлык исәбенә, бухгалтерлык (финанс) хисабын төзүгә һәм тапшыруга таләпләр билгели торган хокукий актлар нигезләмәләренең үтәләшен тикшереп тора;

2) физик затларга җирлек бюджетыннан башка түләүләр буенча гавами норматив йөкләмәләренә һәм йөкләмәләренә билгели торган хокукий актлар нигезләмәләренең үтәләшен, муниципаль мөлкәт белән идарә иткәндә һәм эш иткәндә һәм (яисә) аннан файдаланганда җирлек бюджеты керемнәрен булдыруны һәм чыгымнарын гамәлгә ашыруны, шулай ук җирлек бюджетыннан, муниципаль контрактлардан акчалар бирү турындагы шартнамәләренә (киләшүләренә) шартларын үтәүне тикшереп тора;

3) җирлек бюджетыннан акчалар бирү турындагы шартнамәләренә (киләшүләренә) үтәү максатларында төзелгән шартнамәләр (киләшүләр) шартларының, шулай ук РФ БК каралган очракларда муниципаль контрактларны үтәү максатларында төзелгән шартнамәләр (киләшүләр) шартларының үтәләшен тикшереп тора;

4) җирлек акчаларын бирү һәм (яисә) алардан файдалану нәтижәләре турындагы хисапларның, муниципаль биремнәрнең үтәләше турындагы хисапларның, җирлек бюджетыннан акчалар бирү нәтижәлегә күрсәткечләре күрсәткечләренә ирешү турындагы хисапларның дәрәсләген тикшереп тора;

5) Сатып алулар өлкәсендә муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алулар өлкәсендә контракт системасы турында Россия Федерациясә законнарында каралган контрольне гамәлгә ашыра.

Эчке муниципаль финанс контроле Россия Федерациясә Хөкүмәтенең норматив хокукий актлары белән расланган федераль стандартлар нигезендә гамәлгә ашырыла.

Статья 13. Җирлек ревизия комиссиясә бюджет вәкаләтләре

Жирлекнең ревизия комиссиясе муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча бюджет вәкаләтләрен РФ БК нигезендә гамәлгә ашыра.

Жирлекнең ревизия комиссиясе шулай ук башкара:

1) бюджет акчаларыннан файдалануның экономиялелеген һәм нәтижәлелеген билгеләүгә юнәлдерелгән нәтижәлелек аудитына;

2) жирлек бюджеты турындагы карарлар проектларына, шул исәптән жирлек бюджеты күрсәткечләренең (параметрларының һәм характеристикаларының) нигезләнгән экспертиза ясау;

3) муниципаль программаларга экспертиза ясау;

4) жирлектә бюджет процессын анализлау һәм мониторинглау, шул исәптән бюджет процессында ачыкланган тайпылышларны бетерү буенча тәкъдимнәр әзерләү;

5) жирлек бюджеты үтөлеше турындагы еллык хисапны тышкы тикшерү;

6) бюджет акчаларын баш бүлүчеләр, бюджет керемнәренең Баш администраторлары, бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары (алга таба - бюджет акчаларының Баш администраторлары) тарафыннан эчке финанс аудитын гамәлгә ашыруны камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерләү;

7) «Россия Федерациясе субъектларының, федераль территорияләренең һәм муниципаль берәмлекләренең контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенең гомуми принциплары турында» 2011 елның 7 февралендәге 6-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән башка мәсьәләләргә.

Жирлекнең ревизия комиссиясенең бюджет вәкаләтләре килешү нигезендә районның контроль-хисап органына тапшырылырга мөмкин.

Статья 14. Бюджет акчаларын бүлүченең бюджет вәкаләтләре

1. Бюджет акчаларын баш бүлүче:

1) аңа расланган бюджет ассигнованиеләре һәм бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә бюджет акчаларыннан файдалануның нәтижәлелеген, адреслылыгын һәм максатчан характерын тәэмин итә;

2) үзенә буйсынган бюджет акчаларын күрсәтүчеләрнең һәм алучыларның исемлеген тәзи;

3) үзенә расланган бюджет йөкләмәләре һәм бюджет ассигнованиеләре лимитлары чикләрендә үтәләргә тиешле чыгым йөкләмәләре реестрын алып бара;

4) бюджетның тиешле чыгымнарын планлаштыра, бюджет ассигнованиеләренең нигезләмәләрен тәзи;

5) бюджет язмасын төзи, раслый һәм алып бара, бюджет ассигнованиеләрен, бюджет йөкләмәләре лимитларын ведомство буйсынуындагы бюджет акчаларын күрсәтүчеләр һәм алучылар буенча бүлә һәм җирлек бюджетының тиешле өлешен үти;

6) бюджет йөкләмәләре лимитларын булдыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

7) җыелма бюджет язмасын төзү һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

8) казна учреждениеләре булып торган бюджет акчаларын алучыларның ведомство буйсынуындагы бюджет сметаларын раслау тәртибен билгели;

9) муниципаль биремнәр төзи һәм раслый;

10) алучылар тарафыннан максатчан билгеләнештәге бюджетара субсидияләренң, субвенцияләренң һәм башка бюджетара трансфертларның, шулай ук РФ БК билгеләгән башка субсидияләренң һәм бюджет инвестицияләренң, аларны биргәндә билгеләнгән шартларның, максатларның һәм тәртипнең үтәлешен тәэмин итә;

11) бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет хисабын төзи;

12) җирлек исемнән үзенә буйсынган бюджет акчаларын алучыларның акчалата йөкләмәләре буенча җавап бирә;

13) эчке финанс аудитының федераль стандартларын үтәп, эчке финанс аудитын гамәлгә ашыра;

14) РФ БК, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм алар нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукый актлар белән билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

2. Бюджет акчаларын бүлүче:

1) җирлек бюджетының тиешле чыгымнарын планлаштыра;

2) бюджет ассигнованиеләрен, бюджет йөкләмәләре лимитларын ведомство буйсынуындагы бюджет акчаларын күрсәтүчеләр һәм (яисә) алучылар буенча бүлә һәм җирлек бюджетының тиешле өлешен үти;

3) бюджет акчаларын үз карамагында булган баш бүлүчегә бюджет язмасын төзү һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

4) алучылар тарафыннан максатчан билгеләнештәге бюджетара субсидияләренң, субвенцияләренң һәм башка бюджетара трансфертларның, шулай ук РФ БК, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы билгеләгән башка субсидияләренң һәм бюджет инвестицияләренң, аларны биргәндә билгеләнгән шартларның, максатларның һәм тәртипнең үтәлешен тәэмин итә;

5) бюджет акчаларын тиешле баш бүлүчө билгелэгән очракта һәм тәртиптә үз карамагында булган бюджет акчаларын баш бүлүченең аерым бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра;

6) эчке финанс аудитының федераль стандартларын үтәп, эчке финанс аудитын гамәлгә ашыра.

3. Жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүчө судта жирлек исемнән жирлеккә карата дөгвалар буенча жавап бирүчө вәкиле буларак чыгыш ясый:

1) жирле үзидарә органнарының яисә шушы органнарның вазыйфаи затларының законсыз гамәлләре (гамәл кылмавы) нәтижәсендә ведомстводан чыгып, шул исәптән жирле үзидарә органнарының законга яисә башка хокукый актка туры килми торган актларын чыгару нәтижәсендә физик затка яисә юридик затка китерелгән зыяны каплау турында;

2) казначылык органнарында, финанс органында (Россия Федерациясе Үзәк банкы учреждениесендә яисә кредит оешмасында) шәхси счеты (Счеты) ачылмаган бурычлы казна учреждениесеннән акчалар, шул исәптән суд чыгымнарын түләтү турында;

3) ул ведомство буйсынуындагы казна учреждениесе булган бюджет акчаларын алуыга аның акча йөкләмәләрен үтәү өчен житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары житәрлек булмаганда күрсәтелә торган;

4) жирлеккә карата Федераль закон нигезендә тиешле гавами-хокукый берәмлек мәнфәгатьләрен Россия Федерациясе Бюджет законнары нигезендә жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүчө вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы орган тәкъдим итә торган башка дөгвалар буенча.

4. Жирлек бюджеты акчаларын баш бүлүчө судта жирлек исемнән гамәлләре (гамәл кылмаулары) жирлек казнасы хисабына зыяны каплауга китергән затларга карата Россия Федерациясе Гражданлык кодексының 1081 статьясындагы 3.1 пункты нигезендә регресс тәртибендә акчаларны түләтү турындагы дөгвалар буенча дөгвачы вәкиле буларак чыгыш ясый.

Статья 15. Бюджет керемнәребаш администраторының (администраторының) бюджет вәкаләтләре

Жирлек бюджеты керемнәренең баш администраторы:

1) жирле бюджет керемнәренең үзенә буйсынган администраторлары исемлеген төзи;

2) жирлек бюджетының уртача сроклы финанс планын һәм (яисә) проектын төзү өчен кирәкле белешмәләр тапшыра;

3) касса планын төзү һәм алып бару өчен белешмәләр тапшыра;

4) жирлек бюджеты керемнәренәң баш администраторының бюджет хисабын төзи һәм тапшыра;

5) Россия Федерациясе керемнәре чыганакалары исемлегенә һәм бюджет керемнәре чыганакалары реестрына керту өчен аңа беркетелгән керем чыганакалары турында белешмәләр тапшыра;

6) бюджетка керемнәр керемнәрен фаразлау методикасын раслый

7) мондый методикага Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләр нигезендә;

8) эчке финанс аудитының федераль стандартларын үтәп, эчке финанс аудитын гамәлгә ашыра;

9) үзенә буйсынган бюджет акчалары администраторларына карата финанс менеджменты сыйфатына мониторинг үткәрә, аңа бюджет вәкаләтләрен үтәү сыйфаты, шулай ук активлар белән идарә итү сыйфаты, муниципаль ихтияжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр һәм хезмәт күрсәтүләр сатып алулар сыйфаты мониторингы керә, ул үзе билгеләнгән тәртиптә;

10) РФ БК, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм алар нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукий актлар белән билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

1. Жирлек бюджеты керемнәре администраторы:

1) алар буенча бюджетка түләүләренә, пеняларны һәм штрафларны исәпләүне, исәпкә алуны һәм аларның дәрәсләген, тулылыгын һәм вакытында башкарылуын тикшереп тора;

2) бюджетка түләүләр, пенялар һәм штрафлар буенча бурычларны түләтүне гамәлгә ашыра;

3) бюджетка артык түләнгән (түләтелгән) түләүләренә, пеняларны һәм штрафларны, шулай ук мондый кире кайтаруны үз вакытында башкармаган өчен процентларны һәм артык түләтелгән суммаларга исәпләнгән процентларны кире кайтару турында Карар кабул итә һәм Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә кире кайтаруны гамәлгә ашыру өчен Федераль казначылык органына йөкләмә тапшыра;

4) Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына түләүләренә исәпкә алу (төгәлләштерү) турында Карар кабул итә һәм Федераль казначылык органына хәбәрнамә тапшыра;

5) бюджет керемнәренәң баш администраторы билгеләнгән очракта һәм тәртиптә бюджет керемнәренәң баш администраторына бюджет керемнәренәң баш администраторы вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен кирәкле белешмәләренә һәм бюджет хисаплылыгын төзи һәм тапшыра;

6) сумманы күчерү көненнән дә соңга калмыйча бирә,

дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр өчен физик һәм юридик затларның акчаларын түләү өчен кирәкле мәгълүматны, шулай ук Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларының керемнәрен формалаштыру чыганаclarы булган башка түләүләрне

«Дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтүне оештыру турында» 2010 елның 27 июлендәге 210-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән тәртип нигезендә дәүләт һәм муниципаль түләүләр турында дәүләт мәгълүмат системасын, Россия Федерациясе законнарында каралган очраклардан тыш;

7) бюджетка түләүләр буенча бурычны түләтүгә өметсез дип тану турында Карар кабул итә;

8) бюджетка түләүләр, алар буенча пенялар һәм штрафлар буенча дебитор бурычларын түләтү вәкаләтләрен гамәлгә ашыруның Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләр нигезендә эшләнгән регламентын билгели;

9) эчке финанс аудитының федераль стандартларын үтәп, эчке финанс аудитын гамәлгә ашыра;

10) РФ БК, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм алар нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукый актлар белән билгеләнгән башка бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

2. Жирле бюджет керемнәренең Баш администраторлары исемлеге Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләр нигезендә жирле администрация тарафыннан раслана.

Статья 16. Бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarы баш администраторының (администраторының) бюджет вәкаләтләре

1. Жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarының баш администраторы:

1) бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarының үзенә буйсынган администраторлары исемлекләрен төзи;

2) бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarы буенча керемнәрне һәм түләүләрне планлаштыруны (фаразлауны) гамәлгә ашыра (бюджетның бердәм счетындагы калган акчалар белән идарә итү операцияләреннән, бердәм салым түләвенә бәйле операцияләрдән, Евразия икътисадый берлеге хокукында һәм Россия Федерациясе законнарында мәжбүри түләүләргә карата каралган аванс түләвенә бәйле операцияләрдән, акчалата түләүгә бәйле операцияләрдән тыш) Евразия икътисадый берлегенең хокукында һәм Россия Федерациясенең таможня жайга салуы турындагы законнарында каралган нигез белән;

3) үз карамагына бүлеп бирелгән бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarын юкка чыгару өчен билгеләнгән ассигнованиеләрдән файдалануның адреслылыгын һәм максатчан характерын тәэмин итә;

- 4) бюджет ассигнованиеләрен бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларының ведомство буйсынуындагы администраторларына бүлә һәм бюджетның тиешле өлешен үти;
- 5) бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларының баш администраторының бюджет хисабын төзи;
- 6) бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча Кертемнәрне фаразлау методикасын Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән мондый методикага гомуми таләпләр нигезендә раслый;
- 7) бюджет ассигнованиеләрен нигезләүне төзи;
- 8) эчке финанс аудитының федераль стандартларын үтәп, эчке финанс аудитын гамәлгә ашыра.

2. Бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары администраторы:

- 1) бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча керемнәрне һәм түләүләрне планлаштыруны (фаразлауны) гамәлгә ашыра (бюджетның бердәм счётындагы калган акчалар белән идарә итү операцияләреннән, бердәм салым түләвенә бәйле операцияләрдән, Евразия икътисадый берлеге хокукында һәм Россия Федерациясе законнарында мәжбүри түләүләргә карата каралган аванс түләвенә бәйле операцияләрдән, акчалата түләүгә бәйле операцияләрдән тыш) Евразия икътисадый берлегенәң хокукында һәм Россия Федерациясенәң таможня жайга салуы турындагы законнарында каралган нигез белән;
- 2) бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларының бюджетка тулылыгын һәм үз вакытында керүен тикшереп тора;
- 3) бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча бюджетка керемнәрне һәм бюджеттан түләүләрне тәмин итә;
- 4) бюджет хисабын төзи һәм тапшыра;
- 5) бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларының баш администраторы билгеләгән очракта һәм тәртиптә бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларының баш администраторының аерым бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра, аның карамагында;
- 6) эчке финанс аудитының федераль стандартларын үтәп, эчке финанс аудитын гамәлгә ашыра;
- 7) РФ БК, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм алар нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган муниципаль хокукый актлар белән билгеләнгән башка вәкаләтләрен гамәлгә ашыра

Статья 17. Бюджет акчаларын алучының бюджет вәкаләтләре

Бюджет акчаларын алучы:

- 1) бюджет сметасын төзи һәм үти;

2) бюджет йөкләмәләренең һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләренең җиткерелгән лимитлары чикләрендә бюджет йөкләмәләрен кабул итә һәм (яисә) үти;

3) үзенә каралган бюджет ассигнованиеләреннән файдалануның нәтижәләлеген, максатчан характерын тәэмин итә;

4) бюджет акчаларын тиешле баш бүлүчегә (бүлүчегә) бюджет язмасын үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

5) бюджет исәбен алып бара (бухгалтер исәбен алып баруны тәэмин итә);

6) бюджет хисабын төзи (бюджет хисабын булдыруны тәэмин итә) һәм бюджет акчаларын алучының бюджет хисабын бюджет акчаларын тиешле баш бүлүчегә (бүлүчегә) бирә;

7) эчке финанс аудитының федераль стандартларын үтәп, эчке финанс аудитын гамәлгә ашыра;

8) РФ БК, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм алар нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукый актлар белән билгеләнгән башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

3 бүлек. Җирлек бюджеты проектын төзү

Статья 18. Гомуми нигезләмәләр

1. Җирлек бюджеты проекты чыгым йөкләмәләрен финанс белән тәэмин итү максатларында социаль - икътисадый үсеш фаразы нигезендә төзелә.

2. Җирлек бюджеты проекты РФ БК, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы һәм әлеге Нигезләмә нигезендә җирлек Башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә төзелә.

3. Җирлек бюджеты проекты җирлек Советы карары нигезендә өч елга (Чираттагы финанс елы һәм план чорына) төзелә һәм раслана.

4. Җирлек бюджеты проекты төзү-җирлек Башкарма комитетының аерымы бер өстенлеге.

5. Җирлек бюджеты проекты турыдан-туры финанс органы төзи.

Статья 19. Жирлек бюджеты проектын төзү өчен кирәкле белешмәләр.

Жирлек бюджетының проектын төзү түбәндәгеләргә нигезләнә:

Россия Федерациясендә бюджет сәясәтен (бюджет сәясәтенә таләпләр) билгели торган Россия Федерациясе Федераль Собраниеһенә Россия Федерациясе Президенты юлламасы нигезләмәләре;

Татарстан Республикасы Дәүләт Советына Татарстан Республикасы Башлығының (Рәис) юлламасы;

Россия Федерацияһенең милли үсешә максатларын һәм халыкка ачык хакимият органнары эшчәнлегенең аларга ирешү юнәлешен билгели торган документларда;

Поселение бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләре;

халыкның социаль-иқтисады үсешен фаразлау;

озак сроклы чорға жирлек бюджет фаразында (бюджет фаразы проекты, бюджет фаразы проекты);

муниципаль программаларда (муниципаль программалар проектларында, күрсәтелгән программалар проектларында).

3. Жирлек бюджеты проектын үз вақытында һәм сыйфатлы төзү максатларында финанс органы жирлек Башкарма комитетының башка вазыйфай затларынан, шулай ук жирле үзидарәнең башка органнарыннан кирәкле белешмәләр алырга хоуклы.

Статья 20. Жирлекнең социаль-иқтисады үсеш фаразы

1. Социаль-иқтисады үсеш фаразы Жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә ел саен кимендә өч егга әзерләнә. Жирлекнең социаль-иқтисады үсеш фаразын эшләү жирлекнең Башкарма комитеты (Башкарма комитетының вәкаләтле вазыйфай заты) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

2. Социаль-иқтисады үсеш фаразы жирлек советына жирле бюджет проектын кертү турында карар кабул итү белән бер үк вақытта жирлек Башкарма комитеты тарафыннан хуплана.

3. Бюджет проектын төзү яисә карау барышында жирлекнең социаль-иқтисады үсешә фаразын үзгәртү бюджет проектынның төп характеристикаларын үзгәртүгә китерә.

Жирлекнең социаль-иқтисады үсешә фаразы, РФ БК 154 статьясындагы 1 пунктының икенче абзацында билгеләнгән очрактан тыш, Жирлек башкарма комитеты һәм район башкарма комитеты арасындагы килешү нигезендә, муниципаль район Башкарма комитеты тарафыннан эшләнергә мөмкин.

.Статья 21. Жирлек бюджеты керемнәрен фаразлау

1. Жирлек бюджеты керемнәре Россия Федерациясе законнарының, Татарстан Республикасы законнарының һәм Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларының салым булмаган керемнәрен билгели торган Жирлек Советы карарларының күрсәтелгән көнгә гамәлдә булган территорияне социаль-икътисадый үстерү фаразы нигезендә фаразлана

2. Жирле бюджет керемнәренә гомуми күләм мен үзгәртүгә китерә торган һәм жирле бюджет турында карар проекты кертелгәннән соң кабул ителгән федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, Жирлек Советы карарлары агымдагы финанс елына һәм план чорына бюджетка үзгәрешләр керткәндә чираттагы финанс елында, агымдагы финанс елы күрсәткечләре өлешендә исәпкә алына.

Статья 22. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру

Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру, РФ БК 174.2 статьясында билгеләнгән үзенчәлекләренә исәпкә алып, финанс органы билгели торган методика тәртибендә һәм нигезендә гамәлгә ашырыла.

Статья 23. Салым чыгымнарының исемлеге һәм бәясе

1. Халыкның салым чыгымнары исемлеге жирлек башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә муниципаль программалар буенча, шулай ук муниципаль программаларга карамаган эшчәнлек юнәлешләре буенча төзелә.

2. Халыкның салым чыгымнарын бәяләү ел саен, Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләренә үтәп, Жирлек Башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Күрсәтелгән бәяләү нәтижәләре жирлекнең бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләрен формалаштырганда, шулай ук муниципаль программаларны гамәлгә ашыруның нәтижәләгән бәяләгәндә исәпкә алына.

Статья 24. Муниципаль программалар

1. Муниципаль программалар Жирлек Башкарма комитеты тарафыннан раслана.

Муниципаль программаларны гамәлгә ашыру сроклары Жирлек башкарма комитеты тарафыннан үзе билгели торган тәртиптә билгеләнә. Муниципаль программаларны эшләү һәм күрсәтелгән программаларны формалаштыру һәм гамәлгә ашыру турында карарлар кабул итү тәртибе жирлек Башкарма комитеты карары белән билгеләнә.

2. Муниципаль программалар бюджет турындагы карарга агымдагы финанс елның 1 февраленнән дә соңга калмыйча туры китерелергә тиеш.

3. Муниципаль программаларны гамәлгә ашыруны финанс ягыннан тәэмин итүгә бюджет ассигнованиеләре күләме жирлек бюджетының һәр программа буенча жирле бюджет чыгымнарының максатчан маддәсе турында карар белән, Жирлек башкарма комитеты билгеләгән муниципаль программалар исемлеге һәм структурасы нигезендә раслана.

4. Һәр муниципаль программа буенча ел саен аны гамәлгә ашыруның нәтижелелеген бәяләү үткәрелә. Күрсәтелгән бәяләүне үткәрү тәртибе һәм аның критерийлары җирлек башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

Күрсәтелгән бәяләү нәтижеләре буенча җирлек башкарма комитеты тарафыннан чираттагы финанс елыннан башлап элек расланган муниципаль программаны туктату яисә үзгәртү, шул исәптән муниципаль программаны гамәлгә ашыруны финанс белән тәмин итүгә бюджет ассигнованиеләре күләмен үзгәртү кирәклегенә турында Карар кабул ителергә мөмкин.

4 бүлек. Бюджет проектын төзү, карау һәм раслау.

Статья 25. Гомуми нигезләмәләр.

1. Бюджет турындагы карарда бюджетның төп характеристикалары булырга тиеш, аларга бюджет керемнәренең гомуми күләме, бюджет чыгымнарының гомуми күләме, бюджет кытлыгы (профициты), шулай ук РФ БК, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, җирлек Советы карарлары (бюджет турындагы Карардан тыш) белән билгеләнгән башка күрсәткечләр керә.

2. Җирлек бюджеты турындагы карар белән раслана:

РФ БК 160.1 статьясында каралган очракларда бюджет керемнәренең Баш администраторлары Исемлеге;

РФ БК 160.2 статьясында каралган очракларда бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары Исемлеге;

бюджет ассигнованиеләрен чыгымнар төрләре бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары, төркемчәләре (төркемнәре һәм төркемчәләре) буенча йә чыгымнар төрләре бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләре), төркемнәре (төркемчәләре һәм төркемчәләре) буенча һәм (яисә) максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләре), төркемнәре (төркемнәре һәм төркемчәләре) буенча бүлү) Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджетлар чыгымнары классификациясе чыгымнары төрләре, шулай ук бюджетлар чыгымнары классификациясе бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча, РФ БК, Татарстан Республикасы законы, җирлек Советы карары белән билгеләнгән;

Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет чыгымнарының ведомство структурасы;

гавами норматив йөкләмәләренә үтәүгә җибәрелә торган бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләме;

Чираттагы финанс елында һәм план чорында башка бюджетлардан алына торган һәм (яисә) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелә торган бюджетара трансфертлар күләме;

план чорының беренче елына шартлы рәвештә раслана торган (расланган) чыгымнарның гомуми күләме җирлек бюджеты чыгымнарының гомуми күләменең кимендә 2,5 проценты күләмендә (Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларыннан максатчан билгеләнештәге бюджетара трансфертлар исәбеннән каралган бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча), план чорының икенче елына бюджет чыгымнарының гомуми күләменең кимендә 5 проценты күләмендә җирлек (Россия Федерациясе бюджет системасының максатчан билгеләнештәге башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбеннән каралган бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча);

Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганакалары;

муниципаль эчке бурычның югары чиге һәм (яисә) муниципаль тышкы бурычның югары чиге Чираттагы финанс елыннан һәм план чорының һәр елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына, шул исәптән муниципаль гарантияләр буенча бурычның югары чиге күрсәтелеп, ;

жирлек бюджетының жирлек Советы карары белән билгеләнгән башка күрсәткечләре.

3. Бюджет турындагы карар белән, тиешле бюджет ассигнованиеләреннән һәм (яисә) жирлек бюджеты чыгымнарының гомуми күләмнән тыш, бюджет турындагы карар белән билгеләнгән максатларга чираттагы финанс елыннан башлап кертелергә (бюджетта чагылыш табырга) тәкъдим ителә торган салым булмаган аерым төр керемнәр буенча бюджет керемнәреннән файдалану каралырга мөмкин.

Статья 26. Жирлек Советы каравына бюджет турында карар проекты кертү

1. Жирлек бюджеты турындагы карар проекты бу елның 15 ноябреннән дә соңга калмыйча жирлек Советы каравына жирлек Башкарма комитеты тарафыннан кертелә.

2. Проект белән бер үк вакытта жирлек Советына бюджет турындагы карарлар тапшырыла:

1) жирлекнең бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләре;

2) агымдагы финанс елының узган чорында жирлекне социаль-икътисадый үстерүнең беренчел йомгаклары һәм агымдагы финанс елында жирлекне социаль-икътисадый үстерүнең көтелә торган йомгаклары;

3) жирлекнең социаль-икътисадый үсеш фаразы;

4) Чираттагы финанс елына һәм план чорына төп характеристикалар фаразы (керемнәрнең гомуми күләме, чыгымнарның гомуми күләме, жирлек бюджеты кытлыгы (профициты));

5) бюджет проектына аңлатма язуы;

6) бюджетара трансфертларны бүлү методикалары (методикалар проектлары) һәм исәп-хисаплары;

7) Чираттагы финанс елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына һәм план чорының һәр елына муниципаль эчке бурычның югары чиге һәм (яисә) муниципаль тышкы бурычның югары чиге;

8) агымдагы финанс елына жирлек бюджетының көтелә торган үтәлешен бәяләү;

9) күрсәтелгән бюджет сметаларына карата финанс органы белән каршылыктар килеп чыккан очракта бирелә торган җирлек Советы, тышкы муниципаль финанс контроле органнары тарафыннан тәкъдим ителгән әлеге органнарның бюджет сметалары проектлары;

10) Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары керемнәре чыганақлары реестрлары;

11) муниципаль программалар паспортлары (паспортлар проектлары) (күрсәтелгән паспортларга үзгәрешләр проектлары);

12) башка документлар һәм материаллар.

3. Әгәр тапшырылган документлар һәм материаллар составы әлеге статьяның 2 өлеше таләпләренә туры килмәсә, җирле бюджет турындагы қарар проекты эшләп бетерү өчен җирлек башкарма комитетына кире кайтарылырга тиеш.

Статья 27. Җирлек бюджеты турындагы қарар проекты буенча гавами тыңлаулар

1. Җирлек Советы утырышында җирле бюджет турындагы қарар проекты қаралғаны, әлеге проектның җирлек Советы қарары белән билгеләнгән тәртіптә гавами тыңлаулары үткәрелә.

2. Гавами тыңлаулар йомғаклары буенча җирле бюджет турында қарар проекты буенча тәкъдимнәр һәм искәрмәләр төзелә, алар җирлек Башкарма комитетына җибәрелә һәм җирле бюджет турында қарар проектына қарау алдыннан җирлек Советына җиткерелә.

Статья 28. Җирлек бюджеты турындагы қарар проектына қарау һәм аны раслау тәртібе

1. Бюджет турындагы қарар проектына қарау һәм аны раслау тәртібе РФ БК таләпләре нигезендә җирлек Советы қарары белән билгеләнә.

2. Җирлек Башкарма комитеты бюджет турындагы қарар проектына җирлек Советына керткән көннән алып ике эш көне эчендә җирлек Советы Рәисе аны экспертиза уздыру өчен ревизия комиссиясенә җибәрә.

3. Ревизия комиссиясе күрсәтелгән проектны алған көннән алып ике атна эчендә тапшырылган документларның һәм материалларның Россия Федерациясе бюджет законнарына туры килүе турында бәяләмә әзерли.

4. Җирлек бюджеты турындагы қарар проекты Ревизия комиссиясе бәяләмәсе белән комиссиягә, шулай ук җирлек Советы депутатларына қарауға җибәрелә.

5. Ревизия комиссиясе бәяләмәсе җирлек Советы депутатлары тарафыннан җирлек бюджеты турындагы қарар проектына төзәтмәләр әзерләгәндә исәпкә алына.

6. Җирлек Советы рәисе ревизия комиссиясе бәяләмәсе нигезендә бюджет турындагы қарар проектына җирлек Советы қарарына қабул итү йә аны эшләп бетерү өчен җирлек башкарма комитетына кайтару турында Қарар қабул итә.

7. Жирлек бюджетты турындагы карар проекты барлык кирекле документлар һәм материаллар белән бергә жирлек башкарма комитеты тарафыннан жирлек Советына эшләп бетерүгә кертгән көннән алып биш эш көне эчендә тапшырылырга тиеш.

8. Жирлек советы жирлек бюджетты турындагы карар проектын бер укылышта карый.

9. Жирлек бюджетты проекты, жирлек бюджеттын раслау турындагы карар жирлек Советы тарафыннан рәсми бастырып чыгарылырга тиеш.

Статья 29 . Жирлек бюджетты турындагы карарга үзгәрешләр кертү тәртибе

1. Жирлек Башкарма комитеты әлеге карарны хокукий җайга салу предмети булган барлык мәсьәләләр буенча бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертү хакында карар проектын эшләүне тәмин итә һәм аны жирлек советына тапшыра.

2. Жирле бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертү турындагы карар проектын турыдан-туры финанс органы эшли.

3. Жирле бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертү турындагы карар проектын карау һәм раслау жирлек Советы Регламентында билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

4. Жирлек Советының жирлек бюджетты турындагы карарына үзгәрешләр кертү турындагы карары жирлек уставында билгеләнгән тәртиптә имзаланганнан соң 10 көннән дө соңга калмыйча рәсми басылып чыгарга тиеш.

5 бүлек. Жирлек бюджетты үтөлеше

Статья 30. Жирлек бюджетты үтөлеше нигезләре.

1. Бюджет үтөлешен жирлек Башкарма комитеты тәмин итә.

2. Бюджет үтөлешен оештыру финанс органына йөкләнә.

3. Бюджет үтөлеше җыелма бюджет язмасы һәм касса планы нигезендә оештырыла.

4. Бюджет кассаның бердәмлеге һәм чыгымнарның ведомство буйсынуында үтәлә.

5. Агымдагы финанс елында бюджет ассигнованиеләре бүлеп бирүне таләп итүче суд актларын (затларга китерелгән зыяны компенсацияләү максатларында чыгарылган суд актларыннан тыш) үтәү чыгымнарның суд актында билгеләнгән максатларга туры килә торган статьялары

буенча жирлек бюджеты турындагы карарда каралган ассигнованиеләр чикләрендә гамәлгә ашырыла.

Статья 31. Жирлекнең жыелма бюджет язмасы

1. Жыелма бюджет язмасын төзү һәм алып бару тәртибе финанс органы тарафыннан билгеләнә.

Жыелма бюджет язмасын раслау һәм аңа үзгәрешләр кертү финанс органы житәкчесе тарафыннан гамәлгә ашырыла.

2. Жыелма бюджет язмасының расланган күрсәткечләре жирлек бюджеты турындагы карарга туры килергә тиеш.

Жирлек бюджеты турындагы карарга үзгәрешләр кертү турында Карар кабул ителгән очракта, финанс органы житәкчесе жыелма бюджет язмасына тиешле үзгәрешләрне раслый.

3. Жыелма бюджет язмасына РФ БК 217 статьясының 3 пунктында каралган очракларда жирлек бюджеты турындагы карарга үзгәрешләр кертелмичә, финанс органы житәкчесе карарлары нигезендә үзгәрешләр кертелергә мөмкин.

4. Чыгымнар буенча жыелма бюджет язмасының расланган күрсәткечләре, РФ БК 190 һәм 191 статьяларында каралган очраклардан тыш, чираттагы финанс елы башланганчы бюджет акчаларын төп бүлүчеләргә житкерелә.

5. Жирлек Советының бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга салучы карарында (жирлекнең бюджет турындагы карарыннан тыш) финанс органы житәкчесе карарлары нигезендә бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертмичә генә жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр кертү өчен өстәмә нигезләр каралырга һәм (яисә) бюджет турындагы карарда күрсәтелгән өстәмә нигезләрне билгеләү турындагы нигезләмәләр каралырга мөмкин.

Статья 32. Касса планы

Финанс органы касса планын төзү һәм алып бару тәртибен, шулай ук бюджет акчаларын баш урнаштыручылар, жирле бюджет керемнәренең Баш администраторлары, жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары тарафыннан касса планын төзү һәм алып бару өчен кирәкле белешмәләрне формалаштыру һәм тапшыру тәртибен, составын һәм вакытларын билгели.

Муниципаль контрактлар, башка шартнамәләр өчен түләү буенча бюджеттан күчүрүләр фаразы муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен сатып алуларны планлаштырганда билгеләнгән товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр срокларын һәм муниципаль контрактлар, башка шартнамәләр буенча акчалата йөкләмәләрне түләү күләмнәрен исәпкә алып төзелә.

Касса планын төзү һәм алып бару финанс органы яисә жирлекнең жирле администрациясенә вәкаләтле органы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Статья 33. Керемнәр һәм чыгымнар буенча жирлек бюджеты үтәлеше.

1. Керемнәр буенча жирлек бюджеты үтәлеше Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы бюджет кануннары, РФ БК нигезләмәләре нигезендә кабул ителгән муниципаль хокукий актлар нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Чыгымнар буенча жирле бюджетны үтәү РФ БК таләпләрен үтәгән килеш финанс органы билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Статья 34. Жирле бюджетның жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча үтөлеше

1. Бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча бюджет үтөлеше бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларының Баш администраторлары, администраторлары тарафыннан жыелма бюджет язмасы нигезендә, бюджетның бердәм счетында калган акчалар белән идарә итү операцияләреннән тыш, РФ БК нигезләмәләре нигезендә финанс органы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

2. Бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча бюджет ассигнованиеләре исәбәннән үтәлгә тиешле акча йөкләмәләрен түләүне санкцияләү финанс органы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

Статья 35. Шәхси счетлар

1. Жирле бюджет керемнәре администраторларының операцияләрен исәпкә алу Федераль Казначылыкта ачылган шәхси счетларда башкарыла.

2. Жирле бюджетны үтәү буенча операцияләргә исәпкә алу, РФ БК билгеләгән очрактан тыш, финанс органында ачыла торган шәхси счетларда, Федераль казначылыкта финанс органына ачыла торган шәхси счетларда башкарыла.

3. Муниципаль бюджет һәм автоном учреждениеләр акчалары белән операцияләргә исәпкә алу, федераль законнарда билгеләнгән очрактан тыш, ул финанс органында ача торган шәхси счетларда башкарыла.

4. Финанс белән тәэмин итү чыганагы жирле бюджеттан бирелгән акчалар булган бюджет акчаларын алучыларның акчалары белән операцияләргә исәпкә алу федераль законнарда, Татарстан Республикасы законнарында, жирлек Советы карарларында билгеләнгән очрактан ул финанс органында ача торган шәхси счетларда башкарыла.

5. Финанс белән тәэмин итү чыганагы РФ БК 242.26 статьясында күрсәтелгән акчалар булган казначылык озата йөрүендә катнашучыларның акчалары белән операцияләргә исәпкә алу федераль законнарда, Татарстан Республикасы законнарында, жирлек Советы карарларында билгеләнгән очрактан финанс органында ачыла торган шәхси счетларда башкарыла.

6. Әлеге статьяда күрсәтелгән лицевый счетлар бюджет процессында катнашучыларга, бюджет һәм автоном учреждениеләргә, бюджеттан акча алучыларга, казначылык озатуында катнашучыларга алар турындагы белешмәләр бюджет процессында катнашучылар реестрына кертелгәннән соң, шулай ук бюджет процессында катнашучылар булмаган юридик затларга ачыла.

Статья 36. Бюджет сметасы

1. Казна учреждениесенә бюджет сметасы Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләр нигезендә казна учреждениесе карамагында булган бюджет акчаларын баш бүлүчә билгеләгән тәртиптә төзелә, раслана һәм алып барыла.

Бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет вәкаләтләрән гамәлгә ашыручы жирле үзидарә органы булып торучы казна учреждениесенең бюджет сметасы шушы органның житәкчесе яисә Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә шушы орган исемнән эш итәргә вәкаләтле башка зат тарафыннан раслана.

2. Казна учреждениесенең бюджет сметасының расланган күрсәткечләрә казна учреждениесе функцияләрен башкаруны тәэмин итү буенча бюджет йөкләмәләрен кабул итүгә һәм (яисә) үтәүгә аңа кадәр житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитларына туры килергә тиеш.

Казна учреждениесенең бюджет сметасы муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алуларны гамәлгә ашыру өчен муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алуларның план - графикларын төзегәндә каралган финанс белән тәэмин итү күләмнән исәпкә алып тезелә, алар муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алуга бюджет йөкләмәләрен кабул итүгә һәм (яисә) үтәүгә муниципаль ихтыяжлар бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә раслана..

Казна учреждениесенең бюджет сметасында өстәмә рәвештә казна учреждениесенең бюджет сметасын төзү һәм алып бару тәртибендә каралган башка күрсәткечләр расланарга тиеш.

Казна учреждениесенең бюджет сметасы күрсәткечләрә, аның житәкчесе казна учреждениесенең бюджет сметасын раслау тәртибе нигезендә аны раслау хокукы бирелгән, бюджет йөкләмәләренең өстәлгән лимитлары чикләрендә, шулай ук бюджет йөкләмәләренең алынган лимитлары чикләрендә төгәлләштерелергә мөмкин.

Статья 37. Жирлек бюджетын үтәгәндә фактта алынган керемнәрдән бюджет турындагы карар белән расланганнан тыш файдалану

1. Жирлек бюджетын үтәгәндә фактта алынган керемнәр бюджет турындагы карар белән расланган керемнәрнең гомуми күләмнән тыш финанс органы тарафыннан муниципаль хисаплашуларны биләүгә, муниципаль бурычны каплауга бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертмичә, шулай ук Жирлекнең гавами норматив йөкләмәләрен үтәүгә, аларны үтәүгә Россия Федерациясе БК 217 статьясындагы 3 пункттында каралган күләмдә бюджет ассигнованиеләрә житмәгән очракта, финанс органы тарафыннан жибәрелергә мөмкин.

2. Максатчан билгеләнеше (аларны бирү турында хәбәрнамә алган очракта) булган субсидияләр, субвенцияләр, башка бюджетара трансфертлар, шул исәптән Россия Федерациясе Федераль салым кодексының 242 статьясындагы 5 пункттында билгеләнгән тәртиптә жирле бюджетка керә торган субсидияләр, шулай ук бюджет турында карары белән расланган физик һәм юридик затлардан бюджеттан кире кайтарылмый торган керемнәр агымдагы финанс елына һәм план чорына бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертмичә, жыелма бюджет язмасына үзгәрешләр кертәп, күрсәтелгән акчаларны бирү максатларына туры килә торган бюджет чыгымнарын арттыруга жибәрелә.

Статья 38. Агымдагы финанс елын тәмамлау

1. Бюджет ассигнованиеләре, бюджет йөкләмәләре лимитлары һәм агымдагы финанс елын финанслауның иң чик күләмнәре 31 декабрьдә үз көчен югалта.
2. Бюджет акчаларын алучылар тарафыннан файдаланылмаган бюджет акчаларының бердәм счетындагы калдыклары, әгәр РФ БК тарафыннан башкасы каралмаган булса, агымдагы финанс елының соңгы ике эш көненнән дә соңга калмыйча бюджет акчаларын алучылар тарафыннан бердәм бюджет счетына күчерелергә тиеш.
3. Агымдагы финанс елның 1 гыйнварына максатчан билгеләнештәге субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертлар рәвешендә алынган бюджетара трансфертлар, финанс белән тәэмин итү чыганагы Россия Федерациясе Президентының резерв фондының бюджет ассигнованиеләре булган бюджетара трансфертлардан тыш, агымдагы финанс елның беренче 15 эш көне эчендә бюджет керемнә кире кайтарылырга тиеш.

6 бүлек. Бюджет хисабын төзү, тышкы тикшерү, карау һәм раслау

Статья 39. Бюджет хисабын төзү

1. Бюджет хисабына керә:
  - бюджет үтәләше турында хисап;
  - бюджет үтәләше балансы;
  - эшчәнлекнең финанс нәтижәләре турында хисап;
  - акча чималлары хәрәкәте турында хисап;
  - аңлатма язуы.
2. Бюджет үтәләше турындагы хисапта бюджет үтәләше турында Россия Федерациясе бюджет классификациясе нигезендә керемнәр, чыгымнар һәм бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча белешмәләр бар.
3. Бюджет акчаларының Баш администраторлары бюджет акчаларын ведомство буйсынуындагы алучылар (бүлүчеләр), бюджет керемнәре администраторлары, бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары администраторлары тарафыннан үзләренә тапшырылган бюджет хисабы нигезендә бюджет хисабын төзиләр. Жирле бюджет акчаларының Баш администраторлары бюджет хисабын финанс органына үзләре билгеләгән срокларда тапшыралар.
4. Жирлекнең бюджет хисабы финанс органы тарафыннан бюджет акчаларының баш администраторларының бюджет хисабы нигезендә төзелә.
5. Жирлекнең бюджет хисабы еллык була. Жирлек бюджетты үтәләше турындагы хисап квартал саен бирелә.
6. Жирлекнең бюджет хисабы финанс органы тарафыннан жирлек башкарма комитетына тапшырыла.
7. Жирлек бюджеттының үтәләше турындагы хисап агымдагы финанс елының беренче кварталы, яртыеллыгы һәм тугыз ае өчен Башкарма комитет тарафыннан раслана.

Жирлек советына һәм ревизия комиссиясенә жибәрелә.

Жирлек бюджеты үтәлеше турындагы еллык хисап жирлек Советы карары белән расланьрга тиеш.

8. Жирлекнең финанс органы бюджет хисабын районның финанс-бюджет палатасына тапшыра.

Статья 40. Жирлек бюджеты үтәлеше турындагы еллык хисапны тышкы тикшерү.

1. Бюджет үтәлеше турындагы еллык хисап жирлек Советында каралганчы тышкы тикшерү узарга тиеш, аңа бюджет акчаларының баш администраторларының бюджет хисабына тышкы тикшерү һәм жирлек бюджеты үтәлеше турындагы еллык хисапка бәяләмә эзерләү керә.

2. Жирлек бюджеты үтәлеше турындагы еллык хисапны тышкы тикшерү ревизия комиссиясе тарафыннан жирлек Советы карары белән билгеләнгән тәртиптә, РФ БК таләпләрен үтәп һәм федераль законнарда билгеләнгән үзенчәлекләренә исәпкә алып башкарыла.

Жирлек Советы мәрәжәгәте буенча жирлек бюджеты үтәлеше турындагы еллык хисапны тышкы тикшерү районның контроль - хисап палатасы яисә Татарстан Республикасы контроль - хисап органы тарафыннан гамәлгә ашырылырга мөмкин.

3. Жирлек Башкарма комитеты бу елның 1 апреленнән дә соңга калмыйча аңа бәяләмә эзерләү өчен жирле бюджетның үтәлеше турында хисап тапшыра. Жирле бюджет үтәлеше турында еллык хисапка бәяләмә эзерләү бер айдан да артмаган срокта башкарыла.

4. Ревизия комиссиясе, бюджет акчаларының баш администраторларының еллык бюджет хисабына тышкы тикшерү күрсәткечләрен исәпкә алып, жирлек бюджеты үтәлеше турындагы хисапка бәяләмә эзерли.

5. Жирлек бюджеты үтәлеше турындагы еллык хисапка бәяләмә Ревизия комиссиясе тарафыннан жирлек Советына тапшырыла һәм бер үк вакытта жирлек Башкарма комитетына жибәрелә.

Статья 41. Жирле бюджет үтәлеше турында еллык хисапны жирлек Советы тарафыннан тапшыру, карау һәм раслау

1. Жирлек бюджеты үтәлеше турында еллык хисапны тапшыру, карау һәм раслау тәртибе жирлек Советы тарафыннан билгеләнә.

2. Жирлек бюджеты үтәлеше турындагы еллык хисап белән бер үк вакытта аңа бюджет үтәлешенә һәм бюджет хисабына анализ ясалган аңлатма язуы һәм муниципаль биремнең үтәлеше һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләреннән файдалануның башка нәтижәләре турында белешмәләр, жирлек бюджеты үтәлеше турында карар проекты, жирлек бюджеты үтәлеше турында башка бюджет хисабы, Россия Федерациясе бюджет законнарында каралган башка документлар тапшырыла.

3. Бюджет үтәлеше турындагы еллык хисапны карау нәтижәләре буенча жирлек Советы жирлек бюджеты үтәлеше турындагы карарны раслау йә кире кагу турында Карар кабул итә.

Жирлек Советы Бюджет үтәлеше турындагы карарны кире каккан очракта, ул белешмәләренәң дәрәс булмаган яисә тулы булмаган чагылышы фактларын

бетерү һәм кабат тапшыру өчен бер айдан да артмаган вакытка кире кайтарыла.

3. Жирле бюджет үтөлеше турындагы еллык хисап жирлек Советына агымдагы елның 1 маеннан да соңга калмыйча тапшырыла.

Статья 42. Жирлек бюджеты үтөлеше турында карар

1. Хисап финанс елында жирлек бюджеты үтөлеше турындагы хисап, бюджет керемнәренең, чыгымнарының һәм кытлыгының (профицитының) гомуми күләмен күрсәтеп, жирлек Советы карары белән раслана.

2. Хисап финанс елы өчен бюджет үтөлеше турындагы карарга аерым кушымталар белән күрсәткечләр раслана:

-бюджетлар керемнәре классификациясе кодлары буенча бюджет керемнәре;

-жирле бюджет чыгымнарының ведомство структурасы буенча бюджет чыгымнары;

-бюджетлар чыгымнары классификациясе бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча жирле бюджет чыгымнары;

-бюджетлар кытлыкларын финанслау чыганаclarы классификациясе кодлары буенча жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarы;

-жирлек Советы тарафыннан расланган, РФ БК, Татарстан Республикасы законы, жирлек Советы карары белән жирлек бюджетының үтөлеше турында Карар кабул итү өчен билгеләнгән башка күрсәткечләр.

Статья 43. Гавами тыңлаулар

Хисап финанс елы өчен бюджет үтөлеше турындагы хисапны караганчы, жирлек Советы утырышында жирлек Советы билгеләгән тәртиптә гавами тыңлаулар үткәрелә.

7 бүлек. Муниципаль финанс контроле

Статья 44. Төп нигезләмәләр. Муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыручы органнар вәкаләтләре

1. Бюджет процессының барлык этапларында муниципаль финанс контроле гамәлгә ашырыла.

2. Муниципаль финанс контроле бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган хокукый актларның, физик затларга жирлек бюджетыннан башка түләүләр буенча гавами норматив йөкләмәләрне һәм йөкләмәләрне билгели торган хокукый актларның нигезләмәләрен үтәүне, шулай ук муниципаль контрактларның, жирлек бюджетыннан акчалар бирү турындагы шартнамәләрнең (киләшүләрнең) шартларын үтәүне тәэмин итү максатларында гамәлгә ашырыла.

3. Тышкы муниципаль финанс контроле органының тышкы муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча вәкаләтләре булып тора:

-бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган хокукый актлар, физик затларга жирлек бюджетыннан башка түләүләр буенча гавами норматив йөкләмәләрне һәм йөкләмәләрне билгели торган хокукый актлар нигезләмәләренең үтәлешен, шулай ук жирлек бюджетыннан акчалар бирү

турында муниципаль контрактлар, шартнамалар (килешүләр) шартларының үтәлешен тикшереп тору;

-бюджет акчаларының, бюджет үтәлеше турында квартал һәм еллык хисапларның баш администраторларының бюджет хисабын төзүнең һәм тапшыруның дәрәслеген, тулылыгын һәм норматив таләпләргә туры килүен тикшереп тору;

-«Россия Федерациясе субъектларының, федераль территорияләренең һәм муниципаль берәмлекләренең контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенең гомуми принциплары турында»2011 елның 7 февралендәге 6-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнгән башка өлкәләрдә контроль.

4. Эчке муниципаль финанс контроле органнарының эчке муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча вәкаләтләре булып тора:

-бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган, шул исәптән муниципаль учреждениеләрнең бухгалтерлык исәбенә, бухгалтерлык (финанс) хисабын төзүгә һәм тапшыруга таләпләр билгели торган хокукый актлар нигезләмәләренең үтәлешен тикшереп тору;

-физик затларга жирлек бюджетыннан башка түләүләр буенча гавами норматив йөкләмәләренә һәм йөкләмәләренә билгели торган хокукый актлар нигезләмәләренең үтәлешен, муниципаль мөлкәт белән идарә иткәндә һәм эш иткәндә һәм (яисә) аннан файдаланганда жирлек бюджеты керемнәрен булдыруны һәм чыгымнарын гамәлгә ашыруны, шулай ук бюджеттан, муниципаль контрактлардан акчалар бирү турындагы шартнамаләрнең (килешүләрнең) шартларын үтәүне тикшереп тору;

-бюджеттан акча бирү турындагы шартнамаләрне (килешүләрне) үтәү максатларында төзелгән шартнамаләрнең (килешүләрнең), шулай ук РФ БК каралган очрактарда муниципаль контрактларны үтәү максатларында төзелгән шартнамаләрнең (килешүләрнең) шартлары үтәлешен тикшереп тору;

-бюджет акчаларын (бюджеттан бирелгән акчаларны) бирү һәм (яисә) алардан файдалану нәтижәләре турындагы хисапларның, шул исәптән муниципаль программаларны гамәлгә ашыру турындагы хисапларның, муниципаль биремнәрнең үтәлеше турындагы хисапларның, бюджеттан акчалар бирүнең нәтижәләгә күрсәткечләренә ирешү турындагы хисапларның дәрәслеген тикшереп тору;

-дәүләт һәм муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алу өлкәсендә контракт системасы турындагы Россия Федерациясе законнарында каралган сатып алулар өлкәсендәге контроль.

8 бүлек. Бюджетара трансфертлар

Статья 45. Жирле бюджетлардан бирелә торган бюджетара трансфертлар рәвешләре

1. Жирле бюджетлардан бюджетара трансфертлар түбәндәге формада бирелә:

-жирлекләренә бюджет тәмин ителешен тигезләүгә район бюджетыннан дотацияләр;

-РФ БК 140 статьясында билгеләнгән очрактарда район бюджетыннан жирлекләр бюджетларына субвенцияләр;

-муниципаль берәмлекләр бюджетларына субсидияләр;

-РФ БК 142.2 статьясында билгелэнгән очрақларда Татарстан Республикасы бюджетына субсидияләр;

-башка бюджетара трансфертлар.

2. Жирлекләр бюджетларына жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү вәкаләтләрән гамәлгә ашыруга бюджетара трансфертлар (төзелгән килешүләр нигезендә жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү вәкаләтләрән гамәлгә ашыруга бюджетара трансфертлардан тыш) жирлекләрнең жирле үзидарә органнары тарафыннан район бюджетыннан жирлекләр бюджетларына бюджетара трансфертлар бирү кагыйдәләрендә билгелэнгән шартларны үтәгәндә бирелә.

Статья 46. Муниципаль берәмлекләр бюджетларына жирлек бюджетыннан субсидияләр.

1. РФ БК, башка муниципаль берәмлекләр бюджетларына таләпләре нигезендә кабул ителә торган Жирлек Советы карарларында каралган очрақларда һәм тәртиптә жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү буенча жирле үзидарә органнары вәкаләтләрән үтәгәндә барлыкка килә торган чыгым йөкләмәләрен финанслашу максатларында жирлек бюджетыннан субсидияләр бирелергә мөмкин.

2. Әлеге статьяда күрсәтелгән субсидияләрне бирү максатлары һәм шартлары бюджеттан субсидия бирелә торган Жирлек Советы карары белән билгелэнгән тәртиптә төзелә торган жирле администрацияләр арасындагы килешүләр белән билгеләнә.

Статья 47. Жирлек бюджетыннан район бюджетына башка бюджетара трансфертлар

Жирлек Советының РФ БК таләпләре нигезендә кабул ителә торган карарларында каралган очрақларда һәм тәртиптә төзелгән килешүләр нигезендә жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү вәкаләтләренең бер өлешен гамәлгә ашыру өчен жирлек бюджетыннан район бюджетына башка бюджетара трансфертлар бирелергә мөмкин

